

UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

**Ocena rozprawy habilitacyjnej i dorobku naukowego dr n. hum. Joanny Kobosko w
związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu**

Recenzja została przygotowana w związku z decyzją Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o powołaniu komisji w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr n. hum. Joanny Kobosko w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Oceny dokonano opierając się na zasadach postępowania habilitacyjnego określonych na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. (art. 221 ust. 5 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.).

Ocena została sporządzona na podstawie:

1. Autoreferatu
2. Cyklu publikacji przedłożonych jako osiągnięcie naukowe
3. Wykazie pozostałego dorobku naukowego wraz z całościową analizą bibliometryczną

A. Sylwetka Habilitantki

Dr n. hum. Joanna Kobosko jest absolwentką Uniwersytetu Warszawskiego, Wydziału Psychologii, który ukończyła w 1987 roku uzyskując tytuł magistra psychologii na podstawie pracy magisterskiej „Wybrane osobowościowe determinanty lęku przed wypadkiem u kierowcy samochodu”. W 2008 roku na Uniwersytecie Warszawskim uzyskała z wyróżnieniem stopień doktora nauk humanistycznych w dziedzinie psychologia na podstawie rozprawy doktorskiej: „Tożsamość macierzyńska słyszących matek młodzieży głuchej i jej znaczenie dla rozwoju osobowej tożsamości tej młodzieży”. Habilitantka od 1996 roku pracuje w Instytucie Fizjologii i Patologii Słuchu, w Światowym Centrum Słuchu, od 2008 roku na stanowisku adiunkta. Od 2020 roku jest zatrudniona w Zakładzie Audiologii Eksperymentalnej IFPS. Współpracuje także z Uniwersytetem M. Skłodowskiej Curie w Lublinie prowadząc na Wydziale

**UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE**

Wydział Lekarski

Humanistycznym zajęcia z surodopsychologii oraz w Wyższej Szkole Nauk o Zdrowiu w Bydgoszczy z podstaw diagnozy surdopsychologicznej.

Równolegle do pracy naukowej Habilitantka rozwija swoje umiejętności jako psycholog praktyk i psychoterapeutka uczestnicząc w krótko i długoterminowych szkoleniach podyplomowych.

B. Ocena cyklu publikacji przedłożonych jako osiągnięcie naukowe

Na osiągnięcie naukowe Habilitantki zatytułowane „Jakość życia osób dorosłych z postlingwalną utratą słuchu: częściową głuchotą i głuchotą, korzystających z implantu ślimakowego” składa się cykl 5 publikacji:

1. Kobosko J, Jędrzejczak WW, Piłka E, Pankowska A, Skarzynski H. Satisfaction with cochlear implants in postlingually deaf adults and its nonaudiological predictors: psychological distress, coping strategies, and self-esteem *Ear Hear*. 2015; 36(5):605–18. IF=2,517; MEiN – 45 (praca A)
2. Kobosko J. Poczucie niepełnosprawności a percepcja siebie i objawy depresji u osób dorosłych z głuchotą postlingwalną korzystających z implantu ślimakowego. *Nowa Audiofonologia*. 2015; 4(1): 41–54. IF=0; MEiN – 3 (praca B)
3. Kobosko J, Jędrzejczak WW, Gos E, Geremek-Samsonowicz A, Ludwikowski M, Skarżyński H. Self-esteem in the deaf who have become cochlear implant users as adults. *PLoS One*. 2018; 13(9):e0203680. IF=2,776; MEiN – 40 (praca C)
4. Kobosko J, Jędrzejczak WW, Barej A, Pankowska A, Geremek-Samsonowicz A, Skarzynski H. Cochlear implants in adults with partial deafness: subjective benefits but associated psychological distress. *Eur Arch Otorhinolaryngol*. 2021; 278(5):1387–1394. IF=2,503; MEiN – 70 (praca D)
5. Rostkowska J, Skarzynski PH, Kobosko J, Gos E, Skarzynski H. Health-related quality of life in adults with profound postlingual hearing loss before and after

Katedra Psychiatrii

Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży | Pracownia Psychologii i Psychoterapii Systemowej

ul. Kopernika 21a, 31-501 Kraków, tel. +48 12 424 87 40, +48 12 424 87 27, faks + 48 12 424 87 44

e-mail: kpdim@cm-uj.krakow.pl, www.katedrapsychiatrii.wl.cm.uj.edu.pl

UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

cochlear implantation. Eur Arch Otorhinolaryngol, 2021; Jun 8. IF=2.503; MEiN – 70 (praca E)

4 prace z ww. zostały opublikowane w impactowanych specjalistycznych czasopismach anglojęzycznych, 1 w polskim czasopiśmie o niskiej punktacji MEiN (3p).

Impact factor wszystkich prac wchodzących w skład cyklu wynosi: 10.299

Ilość punktów MNiSW: 228

Problematyka podjęta przez Habilitantkę dotyczy ważnego poznawczo i klinicznie zagadnienia, jakim jest ocena jakości życia osób dorosłych z postlingwalną utratą słuchu: częściową i całkowitą, które korzystają z implantu ślimakowego (CI). Dane z literatury potwierdzają, że osoby z głuchotą charakteryzują się znaczącymi trudnościami w funkcjonowaniu psychospołecznym, przeżywają lęk i depresję, towarzyszy im poczucie samotności i odizolowania. Nowoczesna metoda leczenia, jaką jest zastosowanie implantu ślimakowego (CI), stwarza szansę na zmianę sytuacji psychologicznej tych osób i poprawę ich funkcjonowania. Przegląd literatury pokazuje jednak, że samo zastosowanie CI i rehabilitacja nie są wystarczającymi czynnikami mającymi znaczenie w osiągnięciu dobrostanu psychicznego. Omawiana problematyka jest bardzo złożona, obejmuje osoby, które w różnym wieku, z różnych powodów utraciły słuch całkowicie lub częściowo, które mają zróżnicowane mechanizmy radzenia sobie z niepełnosprawnością, odmienną sytuację osobistą i zawodową.

Ta złożoność sprawia, że cele jakie postawiła Habilitantka, takie jak:

(1) "wykazanie, jaka jest efektywność implantacji ślimakowej, zwłaszcza stosowanej jako metoda leczenia wobec osób z częściową głuchotą, z perspektywy jakości życia ocenionej wieloaspektowo, tj. ogólnej, ogólnej związanej ze zdrowiem oraz zależnej od zdrowia w aspekcie głuchoty/słyszenia;

Katedra Psychiatrii

Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży | Pracownia Psychologii i Psychoterapii Systemowej

ul. Kopernika 21a, 31-501 Kraków, tel. +48 12 424 87 40, +48 12 424 87 27, faks + 48 12 424 87 44

e-mail: kpdim@cm-uj.krakow.pl, www.katedrapychiatrii.wl.cm.uj.edu.pl

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

(2) pokazanie specyfiki psychologicznego funkcjonowania osób dorosłych z postlingwalną utratą słuchu w odniesieniu do każdej z badanych grup klinicznych: osób z częściową głuchotą i głuchotą, korzystających z implantu ślimakowego;

(3) wskazanie implikacji klinicznych, jak i teoretycznych z przeprowadzonych badań i ich znaczenia dla nauk medycznych i nauk o zdrowiu, poprzez zweryfikowanie poznawczych, emocjonalnych, behawioralnych i społecznych mechanizmów leżących u podstaw badanych zmiennych – jest uzasadniona teoretycznie i ma duże znaczenie kliniczne.

Badania były realizowane zespołowo. Habilitantka w czterech publikacjach jest pierwszą autorką i zgodnie z deklaracją, jest autorką projektów zrealizowanych badań i koncepcji prac, hipotez badawczych, projektu metodologicznego i projektu realizacji badań, merytorycznej analizy uzyskanych wyników i ich interpretacji, przygotowania manuskryptów w zakresie wstępu (częściowo lub całkowicie), metody, dyskusji wyników, opracowania piśmiennictwa i korekty manuskryptów po uwagach recenzentów. W jednym artykule jest autorką merytorycznej analizy uzyskanych wyników i ich interpretacji, przygotowania manuskryptu w zakresie fragmentów wstępu, metody, w całości dyskusji wyników, opracowania piśmiennictwa i korekty manuskryptu po uwagach recenzentów w określonych aspektach.

Przedstawiony cykl prac jest spójny. Przyjęta w badaniach rama teoretyczna odwołuje się do koncepcji jakości życia, który jest wielowymiarowym konstruktem interdyscyplinarnym, mającym szczególne znaczenie w badaniach grup klinicznych. Jest ona pogłębiona o koncepcję jakości życia związanej ze zdrowiem (HRQoL), w ramach szerszego podejścia biopsychospołecznego. Jest to uzasadnione biorąc pod uwagę, że jakość życia związana ze zdrowiem definiowana jest, z jednej strony, jako funkcjonalny efekt choroby i jej leczenia spostrzegany przez pacjenta, z drugiej jako ogólna satysfakcja życiowa. Ponieważ jakość życia związana ze zdrowiem HRQoL obejmuje takie 4 podstawowe wymiary jak: stan fizyczny i sprawność ruchowa (włączając poziom energii życiowej), stan psychiczny

Katedra Psychiatrii

Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży | Pracownia Psychologii i Psychoterapii Systemowej

ul. Kopernika 21a, 31-501 Kraków, tel. +48 12 424 87 40, +48 12 424 87 27, faks + 48 12 424 87 44

e-mail: kpdim@cm-uj.krakow.pl, www.katedrapsychiatrii.wl.cm.uj.edu.pl

UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

(funkcjonowanie poznawcze i emocjonalne), społeczny (pełnienia ról, wsparcie społeczne) i warunki ekonomiczne oraz doznania somatyczne (objawy choroby, odczuwany ból), pozwala to ująć funkcjonowanie badanych wieloaspektowo, zapewniając tym samym możliwość kompleksowego odniesienia się do omawianej problematyki.

Dr Kobosko objęła swoimi badaniami ogółem 484 osoby z utratą słuchu postlingwalną: głuchotą i częściową głuchotą (n=131). Grupa była spójna w jednym aspekcie: wszyscy badani korzystali z jednego implantu ślimakowego otrzymanego w okresie dorosłości (po ukończeniu 18go r.ż).

Habilitantka zdecydowała się na włączenie w jednym z badań osób o początku prelingwalnym (36,6 %praca D), jak i osoby o nieznanym początku częściowej głuchoty wskazując, że zmiany miały charakter postępujący i głuchota częściowa powstała postlingwalnie.

Wykorzystała 8 wystandaryzowanych narzędzi badawczych spójnie do stawianych pytań badawczych, w tym specyficznych dla osób z zaburzeniami słyszenia.

W odpowiedzi na stawiane cele badawcze wyniki badania pozwoliły na wyodrębnienie 4 podstawowych wątków:

1. Określenie ogólnej jakości życia u badanych z postlingwalną utratą słuchu korzystających z CI w powiązaniu z takimi wymiarami jak: samoocena ogólna, poczucie niepełnosprawności, psychologiczny dystres i strategie radzenia sobie ze stresem;
2. Opisanie jak badani oceniają jakość życia zależną od zdrowia po zastosowaniu CI;
3. Określenie, czy i jak subiektywna ocena korzyści z CI i satysfakcja z CI wpływa na jakość życia zależną od zdrowia po wszczępieniu CI.
4. Opisanie powiązań pomiędzy jakością życia zależną od zdrowia w aspekcie głuchoty/słyszenia a samooceną globalną, psychologicznym dystresem i strategiami radzenia sobie ze stresem w badanej grupie.

Katedra Psychiatrii

Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży | Pracownia Psychologii i Psychoterapii Systemowej

ul. Kopernika 21a, 31-501 Kraków, tel. +48 12 424 87 40, +48 12 424 87 27, faks + 48 12 424 87 44

e-mail: kpdim@cm-uj.krakow.pl, www.katedrapsychiatrii.wl.cm.uj.edu.pl

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

Wątki te były realizowane kolejnych publikacjach składających się na oceniany cykl. Publikacje te należy wysoko ocenić, klarownie opisują kontekst badania i literaturę przedmiotu, precyzyjnie definiują cele, jasno przedstawiają procedurę i metody badania, wnikliwie przedstawiają i omawiają wyniki badania, w dyskusji wieloaspektowo odnoszą się do uzyskanych rezultatów.

Dr Kobosko uzyskała szereg ważnych rezultatów ukazujących powiązania pomiędzy badanymi zmiennymi. Warto kilka z nich przytoczyć.

1. Po pierwsze, ujawniły one znacznie wymiaru samooceny ogólnej w odniesieniu do osób z postlingwalną utratą słuchu: częściową głuchotą i głuchotą, korzystających z CI. Poziom samooceny ogólnej w badanych grupach okazał się być niższy niż w populacji ogólnej, a szczególnie był niższy w grupie do 60 rż., czemu towarzyszyło bardziej nasilone poczucie niepełnosprawności. Interesujące są także rezultaty ujawniające powiązanie samooceny z płcią, wykształceniem, sytuacją rodzinną i zawodową. O ile można było zakładać, że samoocena osób pracujących, posiadających wyższe wykształcenie, będących w związku będzie wyższa niż osób znajdujących się w odmiennej sytuacji życiowej, biorąc pod uwagę te wyżej wymienione czynniki, o tyle trudniejszy był do przewidzenia wynik pokazujący niższą samoocenę kobiet głuchych w porównaniu do badanych mężczyzn.
2. Po drugie, warto zauważyć wysokie wartości poczucia niepełnosprawności w badanej grupie, co powiązane jest z gorszym spostrzeganiem siebie w relacjach i nasileniem objawów depresyjnych. Interesujący w tym względzie jest zaproponowany przez Autorkę konstrukt określony jako „syndrom poczucia niepełnosprawności”, który powiązany z innymi wymiarami osobowej tożsamości a nie z rzeczywistym stopniem niepełnosprawności. Jest wynik o tyle ważny, że pokazuje znaczenie percepcji własnej niepełnosprawności i narracji na własny temat, budowanej przez osoby głuche lub częściowo głuche. Syndrom ten pozostaje w relacji z doświadczaniem psychicznego dystresu u osób postlingwalnie ogłuchłych, w powiązaniu z depresyjnością, gorszym

Katedra Psychiatrii

Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży | Pracownia Psychologii i Psychoterapii Systemowej

ul. Kopernika 21a, 31-501 Kraków, tel. +48 12 424 87 40, +48 12 424 87 27, faks + 48 12 424 87 44

e-mail: kpdim@cm-uj.krakow.pl, www.katedrapychiatrii.wl.cm.uj.edu.pl

UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

funkcjonowaniem psychospołecznym. Co ciekawe, w tym aspekcie badania także zaznaczyły się różnice wynikające z płci: kobiety z częściową głuchotą charakteryzowały się większym nasileniem psychologicznego dystresu.

3. Wyniki potwierdziły poprawę jakości życia zależnej od zdrowia prawie we wszystkich badanych wymiarach po otrzymaniu implantu ślimakowego, co wskazuje na efektywność tej procedury i związanej z nią oddziaływaniami rehabilitacyjnymi. Korzystaniu z CI towarzyszyło wysokie poczucie satysfakcji z CI niezależnie od stopnia głuchoty, natomiast większe zróżnicowanie dotyczyło stopnia użyteczności. W grupie głuchych indeks użyteczności był niższy w obszarze funkcjonowania społecznego niż sferze fizycznej obejmującej samodzielność czy doznania zmysłowe. Jednocześnie nieco niższa percepcja korzyści była powiązania ze stopniem głuchoty, szczególnie u kobiet, które uzyskały niższe wyniki niż mężczyźni, doświadczanym psychologicznym dystresem, a także doświadczanym niepokojem, bezsennością, depresyjnością.
4. Wyniki badania pozwoliły również na sformułowanie predyktorów satysfakcji z zastosowania procedury CI jakim okazała się samoocena globalna, w pierwszym okresie po dokonaniu zabiegu, szczególnie u osób głuchych.
5. Rezultaty dostarczyły także ważnych informacji na temat mechanizmów radzenia sobie ze stresem ujawniając duże ich zróżnicowanie i powiązanie z percepcją korzyści i satysfakcji z CI, z czasem jakie upłynął od zabiegu, momentem utraty słuchu i stopniem utraty słuchu (głuchota/częściowa głuchota).

Otrzymane rezultaty istotnie poszerzają wiedzę na temat funkcjonowania osób głuchych i częściowo głuchych i mogą stać się podstawą do prowadzenia oddziaływań psychologicznych o charakterze psychoterapeutycznym, których celem byłaby poprawa stanu psychicznego badanych. Warto jednocześnie podzielić się kilkoma uwagami krytycznymi. Należy żałować, że habilitantka nie przedstawiła swojego modelu badawczego w formie graficznej a następnie

Katedra Psychiatrii

Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży | Pracownia Psychologii i Psychoterapii Systemowej

ul. Kopernika 21a, 31-501 Kraków, tel. +48 12 424 87 40, +48 12 424 87 27, faks + 48 12 424 87 44

e-mail: kpdim@cm-uj.krakow.pl, www.katedrapychiatrii.wl.cm.uj.edu.pl

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

jego modyfikacji po uzyskaniu wyników. Skonstruowanie takiego modelu stanowi ułatwienie w analizie powiązań pomiędzy zmiennymi na każdym etapie procesu badawczego i poza wartością merytoryczną, ułatwia percepcję uzyskanych zależności, biorąc pod uwagę ilość zmiennych niezależnych.

Warto także zwrócić uwagę na procedurę badania. Wyniki przedstawione w trzech publikacjach zostały uzyskane w odpowiedzi na wysłane do badanych ankiety i kwestionariusze. Mimo stosunkowo wysokiego od ok. 40 do 65% zwrotu odpowiedzi pozostaje pytanie o badane zależności w tej grupie, która nie zdecydowała się wziąć udział w badaniu, zarówno w odniesieniu do ogólnego pytania o jakość życia jak specyficznych aspektów związanych z samooceną czy percepcją niepełnosprawności. Stanowi to ograniczenie badania, na które zresztą zwraca uwagę Habilitantka. Jakkolwiek dotyczy to problemu wspólnego dla wielu badań prowadzonych w kontekście klinicznym, warto zastanowić się nad możliwością dotarcia do tej grupy byłych pacjentów.

I jeszcze drobna uwaga dotycząca użytego w jednym z tekstów słowa gender na opisanie płci osób biorących udział w badaniu. Można się domyślać, że jest to pomyłkowe użycie, (zamiast angielskiego sex) bo zgodnie z definicją, gender odnosi się nie do płci biologicznej, ale do sposobu w jaki kulturowo i tożsamościowo definiowana jest kobiecość i męskość. Byłoby to zresztą bardzo interesujące zbadać jak przeżywana i definiowana jest kobiecość i męskość osób z postlingwalną utratą słuchu: częściową głuchotą i głuchotą, korzystających z CI. Biorąc pod uwagę uzyskane przez dr Kobosko wyniki, wydaje się, że ten aspekt może być szczególnie istotny u kobiet.

Podsumowanie cyklu publikacji przedłożonych jako osiągnięcie naukowe

Przedstawiony jako osiągnięcie naukowe cykl 5 artykułów pod wspólnym tytułem: „Jakość życia osób dorosłych z postlingwalną utratą słuchu: częściową głuchotą i głuchotą, korzystających z implantu ślimakowego” stanowi spójny i uzasadniony teoretycznie projekt, poprawnie skonstruowany i zrealizowany oraz w interesujący sposób przedstawiający uzyskane

Katedra Psychiatrii

Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży | Pracownia Psychologii i Psychoterapii Systemowej

ul. Kopernika 21a, 31-501 Kraków, tel. +48 12 424 87 40, +48 12 424 87 27, faks + 48 12 424 87 44

e-mail: kpdim@cm-uj.krakow.pl, www.katedrapychiatrii.wl.cm.uj.edu.pl

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

wyniki i jako taki zasługuje na pozytywną ocenę. Otrzymane przez dr Kobosko wyniki mają nowatorski charakter, gdyż pozwoliły na opisanie zróżnicowanego funkcjonowania psychospołecznego badanych, ich satysfakcji i poczucia korzyści z implantu ślimakowego ze względu na stopień utraty słuchu (częściowa głuchota i głuchota), płeć a także wiek badanych ich sytuację rodzinną i zawodową. Szczególnie wartościowe jest ukazanie znaczenia wymiaru samooceny i percepcji własnej niepełnosprawności w ocenie jakości życia u osób korzystających z implantu ślimakowego a także określenie różnic w funkcjonowaniu ze względu na płeć. Różnice te powinny być podstawą do podjęcia stosownych oddziaływań psychologicznych poprawiających funkcjonowanie badanych np. zmniejszających poziom dystresu u kobiet z częściową głuchotą, czy zwiększających samoocenę. Warto pokreślić, że prace dr Kobosko wypełniły istotną lukę dotyczącą jakości życia, w tym jakości życia zależnej od zdrowia u osób z głuchotą postlingwalną korzystających CI a także zauważyć, że badania zrealizowane w innych krajach należą do stosunkowo nielicznych w tym obszarze. Wyniki pogłębiły wiedzę na temat badanych zależności i mają wartość aplikacyjną wyznaczając kierunki oddziaływań klinicznych o charakterze psychoedukacyjnym i psychoterapeutycznym.

Zaprezentowany cykl wskazuje na wiedzę Habilitantki. Jej kompetencje metodologiczne oraz wysokie umiejętności współpracy zespołowej.

C. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych (nie wchodzących w skład osiągnięcia wymienionego w pkt. B) współpracy międzynarodowej oraz działalności organizacyjnej i dydaktycznej

Dorobek dr Kobosko nie wchodzący w skład osiągnięcia naukowego jest bardzo obszerny i zasługuje także na pozytywną ocenę. Habilitantka poza omówionymi powyżej publikacjami jest współautorką 6 pełnotekstowych oryginalnych prac naukowych (w 4 jako pierwsza autorka korespondencyjna), opublikowanych w czasopismach anglojęzycznych po uzyskaniu doktoratu, których IF wynosi 11,248 oraz współautorką 30 artykułów oryginalnych (w 25 jako pierwsza autorka korespondencyjna), które ukazały się w czasopismach typu B uzyskując 510

Katedra Psychiatrii

Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży | Pracownia Psychologii i Psychoterapii Systemowej

ul. Kopernika 21a, 31-501 Kraków, tel. +48 12 424 87 40, +48 12 424 87 27, faks + 48 12 424 87 44

e-mail: kpdim@cm-uj.krakow.pl, www.katedrapsychiatrii.wl.cm.uj.edu.pl

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

punktów MNiN. Jest także autorką 2 rozdziałów w anglojęzycznych publikacjach książkowych i 27 rozdziałów w publikacjach polskojęzycznych oraz 3 prac kazuistycznych i 3 prac poglądowych. Dodatkowo warto także zwrócić uwagę na imponującą liczbę 54 prac popularno-naukowych.

Problematyka prac dr Kobosko jest bardzo spójna i dotyczy różnorodnych aspektów funkcjonowania osób w różnym wieku i o zróżnicowanym typie głuchoty. Ważnym wątkiem są psychologiczne uwarunkowania funkcjonowania słyszących rodziców i rodzin dzieci głuchych, a także dzieci z centralnymi zaburzeniami przetwarzania słuchowego. Kolejnym zagadnieniem psychospołeczne funkcjonowanie młodzieży o różnym typie głuchoty (prelingwalna v. postlingwalna), włączając użytkowników implantów ślimakowych. Prowadzone przed Habilitantką badania obejmują m.in. rozwój psychoruchowy dzieci głuchych i rozwój języka młodzieży głuchej w kontekście tożsamości macierzyńskiej słyszących matek. Podejmują także problematykę pomocy psychologicznej dla rodziców dzieci głuchych. Pokazuje to, że badania Habilitantki obejmują cały przekrój wiekowy osób z głuchotą i z częściową głuchotą oraz z szumami usznymi, ujawniają jej wiedzę i kompetencję w tym obszarze.

Sumaryczny impact factor dla wszystkich publikacji uzyskanych po uzyskaniu w 2008 r. stopnia doktora wynosi: 23.222; 1244 punkty MEiN (w tym za prace jako pierwszy autor – 877.5 punktów). Liczba cytowań publikacji (bez autocytowań) według bazy: Web of Science – 25; indeks Hirscha – 3 Scopus – 30; indeks Hirscha – 4

Pokazuje to dynamiczny rozwój Habilitantki jaki nastąpił w okresie od uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych.

Warto zaznaczyć, że Dr Kobosko aktywnie uczestniczyła w 27 konferencjach międzynarodowych udokumentowanych abstraktami jako autorka lub współautorka prezentując wyniki badań a także w 44 konferencjach krajowych.

Habilitantka brała udział w realizacji projektu pt. „Zintegrowany system narzędzi do diagnostyki i telerehabilitacji schorzeń narządów zmysłów (słuchu, wzroku, mowy.

Katedra Psychiatrii

Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży | Pracownia Psychologii i Psychoterapii Systemowej

ul. Kopernika 21a, 31-501 Kraków, tel. +48 12 424 87 40, +48 12 424 87 27, faks + 48 12 424 87 44

e-mail: kpdim@cm-uj.krakow.pl, www.katedrapychiatrii.wl.cm.uj.edu.pl

**UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE**

Wydział Lekarski

równowagi, smaku, powonienia)“ INNOSENSE, współfinansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu STRATEGMED, uczestnicząc w zakresie merytorycznej redakcji powstałych publikacji w ramach tego projektu.

Habilitantka utrzymuje współpracę naukową z krajowymi ośrodkami akademickimi: Katedrą Pedagogiki Specjalnej KUL, Akademią Pedagogiki Specjalnej, Uniwersytetem Warszawskim, Uniwersytetem Humanistycznym SWPS (w zakresie metodologicznych zagadnień związanych z tłumaczeniem narzędzi badawczych na język migowy), Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (w zakresie badań naukowych nad wypaleniem rodzicielskim i jego psychologicznymi uwarunkowaniami u rodziców dzieci z różnymi niepełnosprawnościami).

Współpracuje także ze szkołami, np. Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym dla Głuchych im. J. Sierzyńskiego w Warszawie, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Słabosłyszących nr 15 im. Ottona Lipkowskiego w Warszawie.

Dr Joanna Kobosko jest aktywnie włączona w działalność edytorską i recenzerską w ramach czasopism krajowych i zagranicznych:

- w „Nowa Audiofonologia” – uczestnicząc we współtworzeniu i pełniąc funkcję sekretarza generalnej od 2012 roku (prace redakcyjne, edytorskie oraz organizacyjne);

- w Journal of Hearing Science – pełniąc funkcję redaktora/edytora sekcji Psychologia;

- w Edukacja – pełniąc funkcję redaktora tematycznego w zakresie psychologii i rehabilitacji od 2018 r.

- w International Journal of Special Education – jako członek Rady Naukowej

Recenzuje artykuły w czasopismach krajowych (np. Journal of Hearing Science, Dziecko Krzywdzone, Nowa Audiofonologia), jak i zagranicznych, w tym z IF (np. European Child & Adolescent Psychiatry, Ear & Hearing, Journal of Psychology Research and Behavior Management).

Warto podkreślić niezwykłą aktywność Habilitantki na polu popularyzacji wiedzy temat psychologicznych aspektów funkcjonowania dzieci, młodzieży i dorosłych głuchych i

Katedra Psychiatrii

Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży | Pracownia Psychologii i Psychoterapii Systemowej

ul. Kopernika 21a, 31-501 Kraków, tel. +48 12 424 87 40, +48 12 424 87 27, faks + 48 12 424 87 44

e-mail: kpdim@cm-uj.krakow.pl, www.katedrapsychiatrii.wl.cm.uj.edu.pl

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

słabosłyszących i ich rodzin, pisząc cyklicznie teksty w czasopiśmie Słyszę, (około 125 tekstów), prowadząc rubrykę „Z perspektywy i doświadczeń protetyków słuchu. Jest redaktorką 3 publikacji zbiorowych o charakterze interdyscyplinarnym: „Moje dziecko nie słyszy“, „Blżej życia“, „Młodzież głucha i słabosłysząca w rodzinie i otaczającym świecie“, będącymi nowatorskimi inicjatywami zrealizowanymi na rzecz rodziców i nauczycieli, a także studentów, głównie kierunków pedagogicznych. Jest współautorską publikacji wraz z J. Kosmalową z serii „One są wśród nas – Dzieci z uszkodzonym słuchem” na potrzeby kształcenia integracyjnego. Dr Kobosko aktywnie działa w ramach Stowarzyszeń związanych z osobami głuchymi i słabosłyszącymi i ich rodzinami i innymi podmiotami.

Jest członkiem European Society for Mental Health and Deafness, europejskiego stowarzyszenia zajmującego się sprawami zdrowia psychicznego głuchych, dzieci, dorosłych i ich rodzin. W latach 2008 - 2018 była reprezentantem Polski w Radzie ESMHD. Dowodem uznania jej zaangażowania za pracę i zaangażowanie na rzecz osób z problemami słuchu było otrzymanie w 2010r. nagrody od Dr Ines Sleeboom van Raaij, ówczesnej Przewodniczącej ESMHD.

Dr Kobosko uczestniczyła w organizacji europejskich i światowych konferencji i kongresów, jak i w pracach SIG (Special Interest Group) w ramach ESMHD. Podczas VI World Congress on Mental Health and Deafness w Belfaście w 2014 roku była członkiem Komitetu Naukowego tego Kongresu.

Warto pokreślić, że działania dr Kobosko mają szeroki, społeczny charakter. Poza współpracą ze Stowarzyszeniem Rodziców i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu w Warszawie, prowadziła zajęcia psychoedukacyjne (warsztaty, spotkania) dla rodziców dzieci głuchych, uczestniczyła w inicjatywach na rzecz środowiska osób głuchych i słabosłyszących, jak np.: w pracach nad upowszechnianiem idei i działań na rzecz Deaf Studies w Polsce. Wyrazem uznania jej kompetencji było zaproszenie Habilitantki do wygłoszenia wykładu w ramach działalności Rzecznika Praw Obywatelskich na rzecz różnych środowisk osób głuchych i słabosłyszących (RPO, marzec 2014), a także przedstawienia referatu podczas seminarium

Katedra Psychiatrii

Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży | Pracownia Psychologii i Psychoterapii Systemowej

ul. Kopernika 21a, 31-501 Kraków, tel. +48 12 424 87 40, +48 12 424 87 27, faks + 48 12 424 87 44

e-mail: kpdim@cm-uj.krakow.pl, www.katedrapychiatrii.wl.cm.uj.edu.pl

**UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE**

Wydział Lekarski

naukowego zorganizowanego w Senacie RP na temat: „Człowiek głuchoniemy – życie, wychowanie, edukacja” (5 VI 2018).

W roku 2016 za działalność zawodową otrzymałam odznaczenie państwowe Brązowy Krzyż Zasługi.

Podsumowując, pozostała działalność naukowa, współpraca krajowa i międzynarodowa, aktywność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzatorska dr Joanny Kobosko zasługuje na pozytywną oceną i potwierdza jej konsekwentny rozwój.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z autoreferatem dr n. hum. Joanny Kobosko oraz wszystkimi załączonymi dokumentami stwierdzam, że przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe w postaci cyklu artykułów oraz pozostała aktywność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna spełnia kryteria sformułowane w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. (art. 221 ust. 5 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.) dotyczącej oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Przedłożony cykl zatytułowany „Jakość życia osób dorosłych z postlingwalną utratą słuchu: częściową głuchotą i głuchotą, korzystających z implantu ślimakowego” stanowi znaczący wkład w rozwój dziedziny nauki medycznej i nauki o zdrowiu, dyscypliny nauki o zdrowiu, ze względu na istotne poszerzenie rozumienia psychologicznych uwarunkowań funkcjonowania osób dorosłych z postlingwalną utratą słuchu: częściową głuchotą i głuchotą, korzystających z implantu ślimakowego.

W związku powyższym pozytywnie opiniuję wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr n. hum. Joannie Kobosko w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Kraków 16.08.2022r.

prof. dr hab. Barbara Józefik

